

Par komercdarbības atbalsta nosacījumu piemērošanu, piešķirot publiskos līdzekļus divejāda lietojuma preču un tehnoloģiju jomā un/vai darbībām militārajā jomā

Pasākumiem, kas saistīti tikai ar drošības un aizsardzības mērķi, komercdarbības atbalsta regulējuma nosacījumus nav jāpiemēro, ja publiskā finansējuma piešķiršana (jebkādā formā) saimnieciskās darbības veicējiem ir paredzēta to īstenojamām darbībām vienīgi militārajā jomā (atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību 346.panta 1.daļas (b) apakšpunktā noteiktajam). Attiecīgi šajā gadījumā var tikt pieņemts, ka publiskā institūcijas darbojas “īstenojot valsts varu”, nodrošinot valsts drošības intereses, līdz ar to publiskā finansējuma piešķiršana (jebkādā formā) nekvalificējas kā atbalsts saimnieciskajai darbībai un tādējādi nav jāpiemēro komercdarbības atbalsta regulējuma nosacījumi (skat. Komisijas paziņojuma par Līguma ar Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu (2016/C 262/01) 17.punktu, 203.punktu).

Papildus, Eiropas Komisijas lēmumu praksē, proti, *Eiropas Komisijas 2017.gada 20.novembra lēmumā lietā par valsts atbalstu SA.34308, ko īstenojusi Grieķijas Republika par labu Hellenic Defence Systems S.A.* (pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018D0563>) ir minēts, kādos gadījumos iespējams secināt, ka subjekts īsteno darbību tikai militārā jomā, t.i., atsaucoties uz 1958.gada Padomes lēmumu, kas ietver produktu sarakstu¹, uz kuriem attiecināms Līguma par ES darbību 346.panta 1.daļas (b) apakšpunkts (skat., piemēram, lēmuma SA.34308 62.punktu). Tajā ietilpst, t.sk.:

- Pārnēsājami un automātiski šaujamieroči;
- Artilērijas ieroči un dūmus, gāzi un liesmas izplatoši ieroči;
- Munīcija augstāk minētajiem ieročiem;
- Bumbas, torpēdas, raķetes un vadāmās raķetes;
- Militārais apšaudes koriģēšanas ekipējums;
- Tanki un speciālie kaujas transportlīdzekļi;
- Toksiskas vai radioaktīvas vielas;
- Pulveri, sprāgstvielas un šķidri vai cieti propelenti;
- Karakuģi un to īpašais ekipējums;
- Gaisa kuģi un ekipējums militāram lietojumam;
- Militārs elektronisks ekipējums;
- Īpaši militāram lietojumam izstrādātas kameras;
- Cita veida ekipējums;
- u.c.

Savukārt, ja publisko finansējumu paredzēts piešķirt divejāda lietojuma preču un tehnoloģiju jomā, tas būtu vērtējams kā saimniecisks projekts, kuram, piešķirot publisko finansējumu, būtu jāpiemēro komercdarbības atbalsta regulējumu.

Ar **divejāda lietojuma precēm** saprotot preces, arī programmatūru un tehnoloģijas, kuras var izmantot gan civiliem, gan militāriem mērķiem un pie kurām pieder preces, ko var izmantot kodolieroču, ķīmisko vai bioloģisko ieroču vai to piegādes līdzekļu izstrādē, projektēšanā,

¹ Publiski pieejams šeit: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14538-2008-REV-4/lv/pdf>

ražošanā vai lietošanā, tostarp visas preces, ko var izmantot gan ar sprādzienierīcēm nesaistītiem mērķiem, gan kodolieroču vai citu kodolsprādzienierīču ražošanā².

Gadījumā, ja atbalsta pasākuma ietvaros ir plānots atbalstu sniegt gan darbībām militārajā jomā, gan atbalstīt aktivitātes divejāda lietojuma preču un tehnoloģiju jomā, attiecībā uz publisko līdzekļu piešķirumu atbalstam darbībām militārajā jomā komercdarbības atbalsta nosacījumus neattiecina, ja ar uzskaites nodalīšanu ir iespējams nodrošināt to, ka aktivitātes divejāda lietojuma preču un tehnoloģiju jomā negūst labumu no publiskajiem līdzekļiem, kas piešķirti darbībām militārajā jomā.³

Izstrādājot atbalsta pasākumus, to autoram ir nepieciešams skaidri definēt atbalstāmo aktivitāšu būtību, proti, vai ir paredzēts sniegt atbalstu no publiskiem resursiem tikai tādām aktivitātēm, kas saistītas vienīgi ar darbībām militārajā jomā vai arī atbalsts no publiskiem resursiem iespējams divejāda lietojuma preču un tehnoloģiju jomā, attiecīgi lemjot par atbilstoša komercdarbības atbalsta regulējuma piemērošanu.

² Skat. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/821 (2021. gada 20. maijs), *ar ko izveido Savienības režīmu divejāda lietojuma preču eksporta, starpniecības, tehniskās palīdzības, tranzīta un pārvadājumu kontrolei* 2. panta 1. punktu

³ Skat., piemēram, 2017. gada 20. novembra Eiropas Komisijas lēmuma par valsts atbalstu SA.34308 (2013/C) (ex 2013/NN), *ko īstenojusi Grieķijas Republika par labu Hellenic Defence Systems S.A. (EAS – Ellinika Amyntika Systimata)* 68.punktu